

BESLUT

2019-09-16

Dnr: 19/00583

SAKEN

Aktuellt, SVT2, 2018-12-21, inslag om ungersk arbetstidslagstiftning; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget fälls. Det strider mot kravet på saklighet.

FÖRELÄGGANDE

SVT ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGET

Inslaget handlade om demonstrationer i Ungern efter införandet av en ny arbetsrättslag. I inslaget sa nyhetspresentatören följande.

Och till Ungern, för där fortsätter invånare att protestera mot den nya arbetsrättslag som president [namn] skrev under igår. Lagen som kritikerna kallar för slavlagen ger arbetsgivare rätt att kräva 400 övertidstimmar per år av sina anställda.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att uppgiften att arbetsgivare enligt ungersk arbetsrättslagstiftning nu har rätt att kräva sammanlagt 400 övertidstimmar per år är felaktig och osaklig. Anmälaren anför sammanfattningsvis att arbetsgivare endast har rätt att kräva 250 övertidstimmar per år vilket är oförändrat jämfört med tidigare regler. Efter ändringen ger tillägget arbetsgivarna och arbetstagarna möjlighet att, i samförstånd, utöka övertidstimmar med ytterligare 150 timmar. Dessa timmar kan arbetsgivaren alltså inte tvinga arbetstagaren att arbeta, arbetstagaren har full frihet att tacka nej till erbjudandet om de ytterligare 150 övertidstimmar. Mot bakgrund av detta var det fel att använda ord som ”rätt” och ”kräva” i förhållande till de 400 timmarna.

Anmälaren anför även att en artikel på Sveriges Televisions (SVT) webbplats innehållit felaktig information om arbetstidslagstiftningen och har kommit med exempel på rapportering som anmälaren anser korrekt återgett innebörden av lagstiftningen.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anför sammanfattningsvis följande.

I praktiken innebär lagen en rättighet för arbetsgivare att begära ytterligare 400 timmars övertid, även om de inte har formell rätt att beordra övertiden. Förhållandena på den ungerska arbetsmarknaden är dock mycket ojämlika där arbetstagare i praktiken riskerar att förlora sina jobb om de tackar nej till övertid. Detta medför att de nya övertidsbestämmelserna i själva verket blir något som arbetsgivarna kan kräva av sina anställda.

Dessa förhållanden på arbetsmarknaden i Ungern har rapporterats om av flera medier, bland annat av TT Nyhetsbyrån, som var en av SVT Nyheters källor. I det tidiga nyhetsläget vid publiceringstillfället var det oklart för redaktionen exakt hur den nya lagen såg ut, men förhållandena på arbetsmarknaden och det tvång som lagen innebar för arbetstagarna i praktiken bekräftades senare ytterligare i media.

Av SVT:s rapportering som sändes i *Aktuellt* den 31 januari 2019 framgick att Ungern lider av stor brist på arbetskraft och att många ungrare redan i dag jobbar mycket övertid med sena kvällar och sexdagarsvecka. *Aktuellt* har sammantaget gett en nyanserad bild av situationen i Ungern där redaktionen varit mån om att ge bakgrund och förklaringar till den uppkomna situationen.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändnings-tillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

SVT ska före sändning av program så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmet (13 § andra stycket i sändningstillståndet).

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

I inslaget uppgavs att den nya arbetsrättslagen i Ungern ger arbetsgivare rätt att kräva totalt 400 övertidstimmar per år av sina anställda. SVT har inte visat stöd för denna beskrivning. Inslaget strider därför mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Clas Barkman (skiljaktig), Berivan Yildiz (skiljaktig), Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt (skiljaktig) och Kristina Åberg efter föredragning av Jenny Grass.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Jenny Grass

SKILJAKTIG MENING

Ledamöterna Clas Barkman, Berivan Yildiz och Gunnar Springfeldt är skiljaktiga. De anser att inslaget brister i förhållande till kravet på saklighet och att bedömningen borde ha följande lydelse.

Inslaget innehöll en förenklad återgivning av den nya arbetsrättslagen som den ungerska presidenten skrivit under. I inslaget uppgavs att arbetsgivarna har rätt att kräva totalt 400 övertidstimmar per år av sina anställda. SVT har inte visat grund för den beskrivningen och inslaget brast i detta avseende i förhållande till kravet på saklighet.

SVT anför i sitt yttrande att den nya lagen kan komma att innebära att arbetstagarna tvingas till 400 övertidstimmar per år trots att arbetsgivarna inte har formell rätt att kräva det. Därutöver var inslaget ett kort nyhetstelegram som skulle förmedla nyheten om de stora demonstrationerna i Ungern. Mot den bakgrunden var bristen inte så allvarlig att inslaget strider mot kravet på saklighet.

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.